

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22Co/51/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8816202668
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8816202668.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: Q. N., Y.. XX.XX.XXXX, S. XX/XX, XXX XX J. Y. L., proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenému: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o určenie neprijateľných zmluvných podmienok s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 8C/23/2016-171, zo dňa 16.01.2020, takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok s výnimkou výrokov III. a IV.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že cit.:

„I. Určuje, že Dohoda o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 20.6.2014 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a je neplatná.

II. Určuje, že Dohoda o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 22.10.2014 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a je neplatná.

III. Určuje, že Rozhodcovská zmluva č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 20.6.2014 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a je neplatná.

IV. Určuje, že Rozhodcovská zmluva č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 22.10.2014 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a je neplatná.

V. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v bode 8.1. Zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 20.6.2014 a Zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 22.10.2014 v znení: „V prípade omeškania Dlžníka (Spoludlžníka 1, Spoludlžníka 2) s úhradou mesačnej splátky alebo jej časti alebo záväzku podľa Dohody o poskytovaní služieb, ak bude uzavretá, je Dlžník (Spoludlžník 1, Spoludlžník 2) povinný zaplatiť Veriteľovi zmluvnú pokutu vo výške 0,04 % dlžnej sumy za každý deň omeškania (t.j. 14,6 % p.a.). Ak sa z dôvodu omeškania Dlžníka (Spoludlžníka 1, Spoludlžníka 2) s úhradou mesačnej splátky o viac ako tri mesiace stali podľa článku 13 ods. 13.1. písm. a) tejto Zmluvy o RÚ okamžite splatnými všetky záväzky Dlžníka (Spoludlžníka 1, Spoludlžníka 2) podľa tejto zmluvy a/alebo Dohody o poskytovaní služieb, je Dlžník (Spoludlžník 1, Spoludlžník 2) povinný zaplatiť

zmluvnú pokutu vo výške 0,04 % dlžnej sumy za každý deň omeškania (t.j. 14,6 % p.a.)“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a je neplatná.

VI. Určuje, že spotrebiteľský úver poskytnutý na základe Zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 20.6.2014 je bezúročný a bez poplatkov.

VII. Určuje, že spotrebiteľský úver poskytnutý na základe Zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 22.10.2014 je bezúročný a bez poplatkov.

VIII. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 100% s tým, že o konkrétnej výške trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, 2,3 a 5, § 53a, § 54 ods. 1 a 2, § 551 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 9 ods. 1 a 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, § 3 ods. 3 a 5, § 5a a § 7 ods. 2 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, § 298 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

3. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že uzavreté zmluvy o revolvingovom úvere považoval za zmluvy spotrebiteľské, keďže žalovaný ako právnická osoba poskytol v rámci svojho podnikania úver žalobcovi ako fyzickej osobe, ktorá nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. V zmysle pokynov odvolacieho súdu v jeho rozsudku č.k. 22Co/47/2018-125 zo dňa 21.08.2018 opätovne posúdil platnosť dohôd o zrážkach zo mzdy zo dňa 20.6.2014 a dňa 22.10.2014, ako aj ustanovení článku 8, bod 8.1 zmlúv o revolvingovom úvere, a tiež rozhodcovských zmlúv zo dňa 20.06.2014 a 22.10.2014. Konštatoval, že žalovaný dňa 11.03.2017 zaslal zamestnávateľovi žalobcu listy, ktorými inicioval realizáciu dohôd o zrážkach zo mzdy zo dňa 20.6.2014 a dňa 22.10.2014. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie tu bol naliehavý právny záujem na určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, nakoľko bez takéhoto určenia by právne postavenie žalobcu bolo neisté, súčasne by bolo ohrozené právo žalobcu na disponovanie s jeho mzdou, keďže zamestnávateľ žalobcu rešpektujúc uzatvorenú dohodu by musel vykonávať zrážky zo mzdy. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka. Predmetné dohody neboli so žalobcom individuálne dojednané, pretože boli vyhotovené na formulári vopred pripravenom žalovaným, do ktorého sa tak ako do zmluvy o revolvingovom úvere vpisovali iba základné údaje týkajúce sa žalobcu, pričom uvedený formulár žalovaný štandardne predkladá záujemcom o úver, a preto nie je výsledkom negociačného procesu medzi zmluvnými stranami a tak nespĺňa podmienku individuálneho dojednania podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Dohody o zrážkach zo mzdy považoval za absolútne neplatné aj pre ich rozpornosť so zákonnou úpravou § 5a ods. 1 písm. a) zákona číslo 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, nakoľko tie boli síce uzatvorené na osobitnej listine, avšak naplnenie ostatných zákonných kritérií pre prípustnosť zabezpečenia uspokojenia pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy žalovaný v konaní nepreukázal. Zo samotnej dohody o zrážkach zo mzdy všeobecným spôsobom síce vyplýva formálne poučenie o následkoch podpisu takejto dohody a právnych dôsledkov z nej vyplývajúcich, avšak žalobca ako spotrebiteľ nebol poučený o možnosti dobrovoľného podrobenia sa vykonávaným zrážkam, bez možnosti zabránenia ich vykonávania aj nad rámec peňažných nárokov veriteľa z poskytnutého úveru.

4. Súd prvej inštancie po opätovnom posúdení zmluvnej podmienky používanej dodávateľom v článku 8 bod 1 predmetných zmlúv o spotrebiteľskom úvere dospel k záveru, že ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Súd prvej inštancie nemal za preukázané, že žalovaný so žalobcom dojednanie o zmluvnej pokute osobitne vyjednával. Text v bode 8 týkajúci sa zmluvnej pokuty hodnotil ako predtlačенý vopred naformulovaný, bez možnosti, aby mohol do textu, konkrétne výšky zmluvnej pokuty žalobca zasiahnuť. Navyše takáto zmluvná podmienka spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, lebo bola koncipovaná tak, aby zaväzovala iba spotrebiteľa, avšak žiadna zmluvná pokuta nebola dohodnutá pre prípad porušenia zmluvných povinností na strane dodávateľa. Ak dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a požadovaná sankcia je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

5. Pokiaľ ide o rozhodcovskú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 20.6.2014 a rozhodcovskú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 22.10.2014, súd prvej inštancie tieto po ich opätovnom preskúmaní vyhodnotil ako neprijateľné zmluvné podmienky. Zistil, že v danom prípade z návrhu rozhodcovskej zmluvy nevyplýva, že žalobca ako spotrebiteľ mal reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej rozhodcovskej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Žalobca nemal vedomosť o tom, že s úverovou zmluvou podpisuje aj rozhodcovskú zmluvu, nebol oboznámený s obsahom a účelom tejto zmluvy, nebolo mu jasne a zrozumiteľne vysvetlené, že uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy mohol odmietnuť, ani to, že uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy nie je podmienkou uzatvorenia zmluvy o úvere, taktiež nebol zrozumiteľne poučený ani o následkoch podpísania rozhodcovskej zmluvy a ani o možnosti odstúpenia od tejto zmluvy.

6. V zmysle záverov odvolacieho súdu súd prvej inštancie posúdil aj obligatórne náležitosti predmetných zmlúv o revolvingovom úvere. Preskúmaním zmlúv o revolvingovom úvere dospel k záveru, že nie je naplnené zákonné ustanovenie § 9 ods. 2 písm. f), k) ZoSÚ. Úverové zmluvy neobsahujú dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru a tiež neobsahujú termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Cieľom tejto právnej úpravy je ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka záväzkovo právneho vzťahu zo spotrebiteľského úveru. Neuvedenie týchto náležitostí má za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutých úverov.

7. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ust. § 255 ods. 1 v spojení § 262 ods. 1 CSP tak, že priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu plne úspešnému žalobcovi voči žalovanému, pričom o konkrétnej výške trov rozhodne súd podľa § 262 ods. 2 CSP samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

8. Proti tomuto rozsudku s výnimkou výrokov III. a IV. podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Odvolanie právne odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP. Namietal, že rozsudok súdu prvej inštancie je v podstatných častiach nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, ktoré by mali oporu vo vykonanom dokazovaní a na to nadväzujúcom právnom posúdení. Súdom prvej inštancie prijaté závery vo vzťahu k dohode o zrážkach zo mzdy a ustanovení o zmluvnej pokute sú založené na právnych záveroch, ktoré sú podľa žalovaného v rozpore s ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Zároveň je výrok súdu prvej inštancie o určení, že úver je bezúročný v rozpore so ZoSÚ. Záver o bezúročnosti úveru odporuje vykonanému dokazovaniu a relevantným ustanoveniam právneho poriadku. Na základe vyššie uvedeného navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok a žalobu zamietol, a zároveň žalovanému priznal náhradu trov konania voči žalobcovi v celom rozsahu.

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

10. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

11. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať. Vzhľadom na suspenzívny účinok odvolania žalovaného, odvolací súd preskúmal rozsudok len vo výrokoch I., II., V., VI., VII. a súvisiaceho výroku VIII. o trovách konania. Ostatné vyhovujúce výroky neboli žalovaným napadnuté, odvolací súd nemohol preskúmať ich správnosť, a ako také nadobudli právoplatnosť.

12. Odvolací súd sa najprv vypořiadal s odvolacou námietkou žalovaného, že rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutých výrokoch nepreskúmateľný. Je potrebné uviesť, že požiadavka na riadne úplné odôvodnenie rozhodnutia predstavuje zásadu spravodlivého procesu, vyplýva to aj z judikatúry

Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany aj taký, ktorý nie je pre rozhodnutie významný, bola daná v odôvodnení rozhodnutia odpoveď. Špecifická odpoveď sa vyžaduje na taký argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúcim (Ruiz Torija c./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-A; Hiro Balani c./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-B).

13. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil a aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

14. Odvolací súd považuje rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny a preskúmateľný. Súd prvej inštancie jasne a zrozumiteľne vysvetlil, z akých dôvodov vyhovel žalobe o určenie neprijateľných zmluvných podmienok a o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutých spotrebiteľských úverov, odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá kritériám odôvodnenia, ktoré sú upravené v § 220 ods. 2 CSP. Nie je možné konštatovať, že by rozhodovacím procesom došlo k odňatiu možnosti žalovaného konať pred súdom a k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Za odňatie možnosti konať pred súdom a za porušenie práva na spravodlivý súdny proces nie je možné považovať to, ak súd prvej inštancie neodôvodní svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa.

15. Z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca a žalovaný uzavreli Zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva č. 1“), ktorá bola žalobcom ako dlžníkom podpísaná dňa 12.6.2014 a žalovaným ako veriteľom dňa 20.6.2014. Predmetom Zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 1.500,- eur, so splatnosťou úveru v 36 mesačných splátkach vo výške 53,25 eura, RPMN za úver bola 20,91 % a ročnou úrokovou sadzbou 18,03 %. Súčasťou zmluvy boli aj Zmluvné dojednania Zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o. Zároveň s touto úverovou zmluvou žalobca a žalovaný uzavreli dňa 20.06.2014 Rozhodcovskú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX a Dohodu o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) č. XXXXXXXXXXXX.

16. Z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie vyplýva aj to, že žalobca a žalovaný uzavreli druhú úverovú zmluvu, a to Zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva č. 2“), ktorá bola žalobcom ako dlžníkom podpísaná dňa 17.10.2014 a žalovaným ako veriteľom dňa 22.10.2014. Predmetom Zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 690 eur, so splatnosťou úveru v 42 mesačných splátkach vo výške 21,82 eura, RPMN za úver bola 25,68 % a ročnou úrokovou sadzbou 18,09 %. Súčasťou zmluvy boli aj Zmluvné dojednania Zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o. Zároveň s touto zmluvou žalobca a žalovaný uzavreli dňa 22.10.2014 Rozhodcovskú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, Dohodu o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) č. XXXXXXXXXXXX a Dohodu o poskytovaní služieb č. XXXXXXXXXXXX.

17. V zhode so súdom prvej inštancie ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetné zmluvné vzťahy medzi žalobcom a žalovaným sú vzťahmi spotrebiteľskými v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a ZoSÚ v znení účinnom v čase uzatvorenia zmlúv. Zmluvy o úvere uzatvorené medzi žalobcom a žalovaným sú štandardnými formulárovými spotrebiteľskými zmluvami, kde žalovaný vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalobca je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení týchto zmlúv nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Zmluva o úvere je síce zmluvným typom upraveným v Obchodnom zákonníku, avšak odvolací súd uvádza, že aj zmluvu uzavretú podľa Obchodného zákonníka možno považovať za spotrebiteľskú. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

18. Podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ v znení účinnom ku dňu uzavretia Zmlúv č. 1 a 2, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

19. Podľa § 11 ods. 1 ZoSÚ v znení účinnom ku dňu uzavretia Zmlúv č. 1 a 2, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,

b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y).

20. V súvislosti s údajom podľa ust. § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ a rozsudkom Súdneho dvora vo veci C-42/2015 Home Credit Slovakia, a. s. a Klára Bíróová odvolací súd poukazuje na priamy účinok smerníc. Otázka priameho účinku smerníc sa vo všeobecnosti v podstate týka vymedzenia podmienok, za ktorých vnútroštátne orgány môžu určitú normu práva Únie aplikovať priamo, bezprostredne, na prípad, ktorý riešia.

21. Vzhľadom na existenciu ustálenej judikatúry SD EÚ na otázku priameho účinku smerníc v spore medzi jednotlivcami (v tomto konkrétnom prípade veriteľ verzus spotrebiteľ) v zásade platí zákaz horizontálneho priameho účinku spočívajúceho v tom, že žiadne ustanovenie smernice zaručujúce jednotlivcovi práva alebo ukladajúce povinnosti ako také sa nemôže použiť v rámci sporu, v ktorom stoja proti sebe výhradne jednotlivci.

22. Z uvedeného vyplýva, že priamy účinok je tak v zásade možný len v spore medzi jednotlivcom a štátom, kedy sa jednotlivец dovolá svojho práva vyplývajúceho zo smernice priamo voči štátu ako subjektu zodpovednému za nesprávne implementovanie smernice.

23. Zákon o spotrebiteľských úveroch v § 9 ods. 2 presne definuje, aké náležitosti, okrem všeobecných (§ 43 Občianskeho zákonníka), musí spotrebiteľská zmluva obsahovať.

24. Tak explicitne presné ustanovenie akým je ustanovenie § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ cez prizmu eurokonformného výkladu nemožno ignorovať a tolerovať absenciu termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

25. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o absencii údajov o termíne konečnej splatnosti úveru v Zmluvách č. 1 a 2 (§ 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ). Termín konečnej splatnosti v Zmluvách č. 1 a 2 uvedený nie je a tento nemožno určiť ani na základe ostatných údajov uvedených v zmluve, keďže v predmetných Zmluvách je uvedený len počet splátok, absentuje uvedenie dátumu prvej splátky. Keďže nie je zrejmy dátum počiatku povinnosti splácania úveru, nemožno určiť ani jeho konečnú splatnosť.

26. Termín konečnej splatnosti úveru musí byť spotrebiteľovi známy najneskôr v čase, kedy vstupuje do zmluvného vzťahu (dňa 12.06.2014 v prípade Zmluvy č. 1 a 17.10.2014 v prípade Zmluvy č. 2). V opačnom prípade by sa minulo účinku ust. § 9 ods. 2 ZoSÚ, ktorého cieľom bolo zabezpečiť, aby bol spotrebiteľ v potrebnom rozsahu informovaný o základných skutočnostiach týkajúcich sa zmluvného vzťahu už v čase jeho vzniku.

27. Žalovaný v odvolaní odkazuje na článok 4 ods. 4.5 zmluvných dojednaní, z ktorého vyplýva, že „Deň splatnosti poslednej splátky úveru, resp. revolvingu podľa posledného splátkového kalendára je dňom konečnej splatnosti úveru“. K uvedenému odvolací súd dodáva, že z uvedeného nie je možné bez pochyb jednoducho zistiť, dokedy bude trvať zmluvný vzťah, určiť, kedy nastane konečná splatnosť úveru. Pokiaľ teda žalovaný v odvolaní tvrdil, že deň splatnosti poslednej splátky je termínom konečnej splatnosti, jeho odvolacia námietka neobstojí.

28. „Vzhľadom na odvolacie dôvody odvolací súd udáva, že vyššie uvedený výklad nie je ani v rozpore so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES, ktorá v Čl. 10 ods. 2 pís. c) vyžaduje ako náležitosť zmluvy uvedenie dĺžky trvania zmluvy o úvere (teda má byť jasné ako dlho bude trvať zmluvný vzťah), a ak zmluva o úvere neobsahuje všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 smernice, táto zmluva sa bude považovať za zmluvu o úvere bez úrokov a poplatkov, pokiaľ ide o okolnosť, ktorej neuvedenie môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. Údaje v zmluve musia byť uvedené tak, aby ich bolo možné bez pochybností a bez matematických prepočtov zistiť, neuvedenie údajov tak, aby bolo jednoducho zistiteľné do kedy bude trvať zmluvný vzťah, spochybňuje možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. Spôsob určenia konečnej splatnosti, tak ako ju vyvodzuje žalovaný nie je v súlade so zákonom a ním sledovaným cieľom. Smernica 2008/48, na ktorú poukazuje aj žalovaný bola prijatá v záujme boja proti nespravodlivým úverovým podmienkam

a na to, aby sa dlžníkovi umožnilo poznať všetky podmienky budúceho plnenia uzavretej zmluvy. Článok 4 Smernice 87/102 vyžaduje, aby dlžník pri uzatváraní zmluvy poznal všetky okolnosti, ktoré môžu mať vplyv na rozsah jeho záväzku (rozsudok zo dňa 09.07.2015, Bucura, C 348/14), aj podľa Smernice, treba zmluva považovať za zmluvu o úvere bez úrokov a poplatkov, pokiaľ ide o okolnosť, ktorej neuvedenie môže spochybníť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. Okresný súd správne považoval predmetný úver s odkazom na ust. § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. za bezúročný a bez poplatkov. Takýto záver súdu je aj v súlade so Smernicou 2008/48, nakoľko neurčitý údaj o konečnej splatnosti úveru dlžníkovi neumožňuje poznať všetky podmienky budúceho plnenia uzavretej zmluvy. Ide pritom o skutočnosť, ktorej neuvedenie môže spochybníť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku“ (pozri rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/85/2018 zo dňa 23.08.2018).

29. Súd prvej inštancie preto správne vyhodnotil, že Zmluvy č. 1 a č. 2 nespĺňajú zákonom požadovanú náležitosť podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ, a to čo do podmienky vyplývajúcej z písm. f), s ohľadom uvedenia doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. A preto bol správny záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľských úverov poskytnutých na základe Zmlúv č. 1 a 2. Pre uvedený záver postačuje čo len jedna chýbajúca obligatórna náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

30. Námietka žalovaného týkajúca sa zmluvnej pokuty je taktiež nedôvodná. Zmluvná pokuta bola zmluvne upravená v bode 8.1 Zmluvy č.1 a č. 2 a definovaná nasledovne: „V prípade omeškania Dlžníka (Spoludlžníka 1, Spoludlžníka 2) s úhradou mesačnej splátky alebo jej časti alebo záväzku podľa Dohody o poskytovaní služieb, ak bude uzavretá, je Dlžník (Spoludlžník 1, Spoludlžník 2) povinný zaplatiť Veriteľovi zmluvnú pokutu vo výške 0,04 % dlžnej sumy za každý deň omeškania (t. j. 14,6 % p.a.). Ak sa z dôvodu omeškania Dlžníka (Spoludlžníka 1, Spoludlžníka 2) s úhradou mesačnej splátky o viac ako tri mesiace stali podľa článku 13. ods. 13.1. písm. a) zmluvných dojednaní Zmluvy o revolvingovom úvere okamžite splatnými všetky záväzky Dlžníka (Spoludlžníka 1, Spoludlžníka 2) podľa tejto zmluvy o revolvingovom úvere a/alebo Dohody o poskytovaní služieb, je Dlžník (Spoludlžník 1, Spoludlžník 2) povinný zaplatiť zmluvnú pokutu v výške 0,04 % dlžnej sumy za každý deň omeškania (t.j. 14,6 % p.a.).“

31. Súd prvej inštancie zamietol nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty nie z dôvodu, že znenie zmluvnej pokuty, uverejnené v čl. 8 bodoch 8.1-8.3 je v rozpore so zákonom § 3a nariadenia vlády SR 87/1995 Z. z., ale z dôvodu, že nebola dojednaná individuálne, jednostranne postihuje iba spotrebiteľa a preto je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

32. Zmluvná pokuta je osobitný sankčný inštitút, ktorý by mal byť osobitne individuálne medzi stranami vždy dohodnutý. Z obsahu textu ustanovenia 8.1 Zmluvy č. 1 a 2 je zrejmé, že žalobca ako spotrebiteľ sa na tvorbe tejto podmienky nepodieľal, nemal možnosť ovplyvniť jej obsah, len sa podriadil tejto úprave. Nakoľko výška zmluvnej pokuty bola stanovená žalovaným bez toho, aby mal spotrebiteľ možnosť akokoľvek jej obsah ovplyvniť, či toto zmluvné dojednanie vylúčiť, táto zmluvná podmienka nebola individuálne dohodnutá v zmysle § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, čo spôsobuje jej neprijateľnosť aj neplatnosť v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka.

33. Odvolací súd navyše dodáva, že dlžník je takúto zmluvnú pokutu povinný platiť dvakrát, a to pri omeškaní mesačnej splátky ako aj v prípade omeškania s úhradou mesačnej splátky o viac ako tri mesiace. Zároveň z citovaného ustanovenia Zmlúv č. 1 a 2 nie je zrejmé, do kedy je veriteľ oprávnený túto pokutu počítať.

34. Odvolací súd zároveň poukazuje na to, že zmluvná podmienka úplne totožného, prípadne obsahovo zhodného znenia s rovnakým obsahom a významom, bola súdmi vyhlásená za absolútne neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto zmluvnej podmienky obsiahnutej v spotrebiteľskej zmluve a súčasne súdy v množstve svojich právoplatných rozhodnutí aj nepriznali plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto absolútne neplatnej zmluvnej podmienky (napr. rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 7Csp/26/2017 zo dňa 21.06.2017, potvrdeného rozsudkom Krajského súdu Trnava sp. zn. 4Co/359/2017 zo dňa 21.06.2018, rozsudok Okresného súdu Skalica sp. zn. 7Csp/167/2016 zo dňa 03.10.2017, rozsudok Okresného súdu Rožňava sp. zn. 12Csp/46/2016 zo dňa 10.05.2017 potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/468/2017 zo dňa 09.04.2018, rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 2Csp/110/2016 zo dňa 12.12.2016).

35. Odvolací súd preto stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o neprijateľnosti predmetnej zmluvnej podmienky. Na základe neprijateľnej, a teda neplatnej zmluvnej podmienky nie je dôvod na priznanie nároku na zmluvnú pokutu.

36. Predmetom odvolacieho konania v zmysle odvolacích námietok žalovaného bolo aj posúdenie platnosti uzatvorených Dohôd o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) č. XXXXXXXXXXXX a č. XXXXXXXXXXXX z hľadiska ich prijateľnosti ako zmluvnej podmienky. Vo vzťahu k Dohodám o zrážkach zo mzdy uzatvorených podľa § 551 Občianskeho zákonníka, je odvolací súd toho názoru, že majú charakter štandardnej zmluvnej podmienky používanej žalovaným pri uzatváraní spotrebiteľských úverových zmlúv. Odvolací súd sa zhoduje s názorom súdu prvej inštancie, že sa jednalo o predtlačené tlačivá, ide tak o tzv. formulárový typ dohôd bez možnosti ovplyvnenia ich obsahu zo strany žalobcu. Na uvedenom nemení nič ani skutočnosť, že Dohody o zrážkach zo mzdy boli vyhotovené na samostatnej listine a ich obsahom bolo aj poučenie spotrebiteľa o dôsledkoch ich uzavretia a možnosti ich odmietnuť. Ani za situácie, že boli Dohody napísané na samostatnej listine, aj keď podľa ich textu neboli podmienkou úver získať, ak však boli tieto Dohody predložené na podpis spolu so Zmluvami č. 1 a 2, ako bolo zistené súdom prvej inštancie z výpovede žalobcu, je možné uvedené vyhodnotiť iba tak, že žalobcovi inštitút Dohody o zrážkach zo mzdy bol žalovaným nanútený, keďže žalobca nemal záujem uzavrieť aj takúto Dohodu. Žalovaný nepreukázal, aby vôľou žalobcu bolo okrem uzavretia úverových zmlúv aj uzavretie Dohody o zrážkach zo mzdy.

37. Odvolací súd uvádza, že Dohoda o zrážkach zo mzdy ako zabezpečovací prostriedok všeobecne umožňuje veriteľovi uspokojenie svojej pohľadávky tak, že siahne na majetok dlžníka obídenním súdneho procesu, ktorý by verifikoval existenciu, či výšku pohľadávky. Samotné dohody o zrážkach zo mzdy nie sú založené na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstva. Je tak možné, že v rámci takto vyčíslených pohľadávok sa mohli ocitnúť aj nároky (z neprijateľných podmienok), ktorých spornosť je vyňatá zo súdneho prieskumu. Dohody sa tak stávajú nástrojom umožňujúcim obísť súdnu kontrolu a umožňujú žalovanému siahnuť na majetok žalobcu bez toho, aby súdny orgán vyhodnotil skutočnú existenciu a výšku pohľadávky. Odvolací súd tak za daných okolností konštatuje potencionálnu hrozbu vymoženia nezákonného, či nečestného plnenia, nakoľko skutočnú existenciu a výšku pohľadávky si určil žalovaný sám bez toho, aby žalobca mal možnosť priamo, či prostredníctvom súdu ju ovplyvniť, čím dochádza k narušeniu rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech práv žalobcu ako spotrebiteľa.

38. Odvolací súd sa tak zhoduje s názorom súdu prvej inštancie o neplatnosti posudzovaných Dohôd o zrážkach zo mzdy v rozsahu, v akom boli vyhlásené za neplatné v zmysle ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka z dôvodu ich vyhodnotenia ako neprijateľných zmluvných podmienok.

39. Za daného stavu odvolací súd rozsudok s výnimkou výrokov III. a IV, vrátane súvisiaceho výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

40. V odvolacom konaní nebol žalovaný úspešný. Naopak fakticky plne úspešný bol žalobca, ktorému vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca bol v odvolacom konaní pasívny, k odvolaniu sa nevyjadril, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnil, a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

41. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).